

T. B. M. M. (S. Sayısı : 101)

1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci Maddelerinin Değiştirilmesine ve 32 nci Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/38)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

27.2.1979

Başkanlığı

Sayı : 101-1/15/03041

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci Maddelerinin Değiştirilmesine ve 32 nci Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname» bugünkü Resmî Gazete'de yayınlanmış ve Anayasanın 64 üncü Maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını izinlerine saygıyla sunarım.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL HÜKÜMLER

Mali yönetimin temeli sayılabilecek 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu, son derece katı kalıplar halinde ve 1925'lerin koşullarına göre hazırlanmış olduğundan, yurdumuzun geçirmekte olduğu ekonomik değişiklikleri izleyemez, sanayileşme yolunda hızla ilerleyen bir ülkenin kamu yönetiminin gereksinmelerine cevap veremez bir duruma düşmüştür.

Bu kanunu yenileme konusundaki çalışmalara yıllarca önce başlanılmış olduğu halde bugüne kadar sonuçlandırılma imkânı bulunamamıştır. Günümüz koşullarına cevap verebilecek modern bir «Mali Yönetim Kanunu» yürürlüğe konuluncaya kadar, bütçenin hazırlanması ve uygulanmasında verimlilik ilkesini benimsemek ve kontrolünde de etkinlik denetimine yer vermek ve bu suretle Hükümet Programında öngörülen «... kamu harcamalarında her düzeyde savurganlığı giderici önlem-

ler alınacak ve kamu harcamalarının denetiminde Sayıştay'a daha çok etkinlik kazandırılacaktır...» hedefini gerçekleştirmek üzere bu Kanun Hükmündeki Kararname ile 1050 sayılı Kanunun bazı maddeleri değiştirilmekte ve bazı yeni hükümler getirilmektedir.

Ayrıca, bugünkü bütçe sisteminin gereği olarak, her yıl bütçe Kanunlarıyla değiştirilen veya yürürlüğü durdurulan maddeler ihtiyaca göre yeniden düzenlenmekte, kanun program bütçe ile birlikte, ileride yapılabilecek bütçesel değişikliklere de olanak sağlayacak duruma getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile 1050 sayılı Kanunun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci maddeleri değiştirilmiş ve gerekçeleri aşağıda gösterilmiştir.

Madde 22. — Bu maddenin (A) fıkrasında yapılan değişiklikte ödeneklerin zamanında ve yerinde kullanılması, yapılacak giderin gerçek gereksinme karşılığı olması, programlanmış hizmetlerin zamanında yerine getirilmesi konularında tahakkuk memurlarına sorumluluk yüklenmiş, ita amirleri de bu hususları gözetmekle yükümlü tutulmuşlardır. Kanunun 8 inci maddesinde gider tahakkuk memuru yapacağı işlemler yönünden tanımlanmış, ancak bu görevlilerin kimler olacağı belirtilmemiştir. Genel Muhasebe Kanununun öngördüğü sistemde tahakkuk memurluğu, hizmeti yapan birimin en üst yöneticisi olması gerekirken uygulama, sistemi zorlayarak tahakkuk memurluğunu işin tümü ile ilgisi bulunmayan yetkisiz memurlara doğru kaydırmıştır. Bu aksaklığın giderilmesi için ikinci fıkrada hangi görevlilerin gider tahakkuk memuru sayılacağına bütçe kanunlarındaki ayırım dağöz önünde bulundurularak Maliye Bakanlığınca belli edilmesi ilkesi getirilmiş, tahakkuk memuru sayılanlara ikinci derece ita amirliği yetkisinin verilmesi halinde bu görevin yetki kademesindeki en yakın yönetici tarafından yürütüleceği hükme bağlanmıştır. Buradaki «Yönetici» teriminin, ilgili birimde kendisine ita amirliği verilen yetkilinin yokluğunda yerine geçebilecek en yakın «Yetkili» anlamına gelmekte olduğuna işaret etmekte yarar vardır. Hizmeti yürüten birimin «başına ita amirliği yetkisinin devredilmesinde, o hizmetin gerçek sahibi ve yetkilisi olarak sorumluluğun da bu görevlinin üzerinde kalmasına dikkat edilmiştir. Böylece bu nitelikteki ita amirlerinin de ödeneklerin zamanında ve yerinde kullanılmasından, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından tahakkuk memuru ile birlikte sorumlu olacakları esası benimsenmiştir.

(B) fıkrasında, bir giderin yapılmasına gerek gösteren görevlilerin giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından tahakkuk memuru ile birlikte; bir mal veya hizmetin alınmasında görevli olanlar ise, ilgili usul hükümleri çerçevesinde, belli nitelikteki mal veya hizmetin en uygun bedelle elde edilmesinden, belli bir bedelle amaca uygun nitelikte en fazla mal veya hizmet sağlanmasından doğrudan doğruya sorumlu tutulmuştur.

(A) ve (B) fıkralarındaki hükümlerle, özellikle yıl sonlarında ödeneklerin yanmaması amacıyla yapılan gereksiz harcamalara engel olunarak savurganlığın önüne geçilmesi, kıt olan malî kaynakların daha rasyonel kullanılması amaçlanmıştır. Diğer taraftan Devlet hizmetleri duraganlıktan kurtarılmış, programlanmış hizmetler zamanında bitirilmiş, gecikmelerden doğan Devlet zararları önlenmiş olacaktır.

(C) fıkrasında, Devletin malvarlığından eksilmeyi doğuracak biçimde gerçek dışı belge düzenleyenlerle ilgili ceza hükümleri muhafaza edilmiştir.

(D) fıkrasında, (A), (B), (C) fıkralarında belirtilen hükümlere aykırı işlem ve davranışlardan doğan Devlet zararının sorumlularına ödettirileceği ancak, bu işlem ve davranışların suç teşkil etmemesi, Devlete ait bir hizmet ve girişimin gerçekleştirilmesi ya da tamamlanması gibi bir amaca dayanmaması ve hizmetin yapılmış ya da malın teslim alınmış olması koşullarıyla Sayıştay'ın Maliye Bakanlığının ya da ilgili dairenin istemi üzerine, atamaya yetkili merciler tarafından, sorumluların birer aylıklarının ceza olarak kesilmesi; tekrarlanması halinde bunların da amiri, tahakkuk memuru ve sayman gibi malî sorumlulukla ilgili hizmetlerde bir daha çalıştırılmamak üzere görevlerinin değiştirilmesine ya da memurluktan çıkarılmasına kanunlarında bu cezayı vermeye yetkili kılınmış mercilerce karar verileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca, gözetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen ikinci derece ita amirlerinin birer aylıklarının kesilmesine Sayıştay veya Maliye Bakanlığının önerisi üzerine İçişleri Bakanlığınca karar verileceği, birinci derece ita amirleri hakkında 13 üncü madde uyarınca işlem yapılacağı esası getirilmiştir.

(E) fıkrasında, adı ne olursa olsun bir komisyon veya kurul gibi bir organ ya da uzman bir görevli tarafından düzenlenen keşif, hakediş ve benzeri belgelere dayanılarak yapılan ödemelerde Sayıştayca verilecek zimmet ve tatmin hükmünün, sayman ve tahakkuk memuru ile birlikte, sözkonusu belgeleri düzenleyen ve onyan kişilere de ait olacağı esası getirilmiş, böylece bir malî işleme katkıda bulunan görevlilerin yaptıkları yanlışlardan sorumlu tutulabilmeleri sağlanmıştır.

Madde 24. — 1050 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde; Devlete ait taşınmaz mallardan ikiyüzellibin lirayı aşanların satılması özel bir kanun çıkarılması koşuluna bağlanmış, bu miktar 14.4.1955 tarih ve 6573 sayılı Kanunla birbuçuk milyon liraya yükseltilmiştir. Yapılan değişiklikle, Devlete ait taşınmaz mallardan değeri yılları bütçe kanunlarında saptanan alt sınırdan düşük olanların Maliye Bakanlığınca (harp gemileri Millî Savunma Bakanlığınca), alt ve üst sınırlar arasında kalanların Bakanlar Kurulunca, üst sınırı aşanların ise kanunla satılabileceği ilkesi getirilmiştir.

Madde 28. — Maddede yapılan değişiklikle, her malî yılda Devletçe toplanacak gelirler ile yapılacak giderlerin bütçe kanununda gösterilme zorunluluğu olduğu gibi bırakılmakla birlikte fayda ve maliyet ilişkileri göz önünde tutularak kalkınma plan ve programlarına uygun, tutumlu ve verimli bütçeler hazırlanması ve uygulanması amaçlanmıştır. Bu ilkelere göre hazırlanan bütçelerin, savurganlığın önlenmesinde büyük yararlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Madde 29. — Maddenin eski metninde bütçe kanununa eklenecek cetveller ayrı ayrı sayılmış fakat bu cetvellere bir bölümü gereksizliği nedeniyle uygulamadan kalktığı gibi gereksinimler sonucu yeni cetvellerin bütçeye eklenmesi zorunluğudur. Uzun bir süreç içinde modern yönetim ilkelerinin gerektireceği cetvel sayısının kanunun katı kalıpları içinden çıkarılarak her yıl bütçe kanunlarında gösterilmesi maddede yapılan değişikliklerle sağlanmıştır.

Madde 31. — Bu maddede yapılan değişiklikte, bütçe bölümlerinin ayrıntılı tanımları maddeden çıkarılarak, ana bölümlerin tanımı yapılmış ve böylece maddede bu gün için program bütçe uygulamasına olanak sağlayacak hale getirildiği gibi, gelecekte yapılabilecek biçimsel değişiklikleri de engellemeyecek bir içeriğe kavuşturulmuştur.

Madde 37. — Maddenin, eski şekli program bütçe sistemine uymadığından, 1973 yılından bu yana her yıl bütçe kanunları ile yürürlüğü durdurulmakta ve aynı amacı gerçekleştirmek üzere bütçe kanunlarına özel hükümler konulmaktadır. Yapılan değişikliklerle maddenin program bütçe sistemine uyarlığı sağlanmış ve bütçe kanunlarına ayrı hüküm konulması önlenmiş olacaktır.

Madde 56. — Maddede yapılan değişiklikte, bir yandan madde metni program bütçe terimlerine uygun hale getirilmiş, diğer yandan, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere her yıl bütçe kanunlarına aktarmaya ilişkin hükümler konulabilmesi hususu temel yasa içine alınmıştır.

Madde 59. — Maddede yapılan değişiklikte, Maliye Bakanlığı bütçesindeki «öngörülmeyen giderler» tertibinde yer alan ödeneklerin kullanılması biçimine açıklık getirilmiş, bu ödeneklerin aktarılması ve bunlardan yapılacak ödemelerin biçiminin saptanması yetkisi Maliye Bakanına bırakılmıştır. Bu ödeneklerin harcana- bileceği hizmetlerin saptanması yetkisi yine Bakanlar Kurulunda bırakılmıştır. Böylece madde daha kolay uygulanabilir hale getirilmiş ve her yıl bu konuda bütçe kanunlarına konulmak zorunda kalınan hükmün temel yasa içine alınması sağlanmıştır.

Madde 62. — Maddede yapılan değişiklikte «Onbin» liralık parasal sınır kaldırılmış, taşrada ikinci derece amiri italara devredilebilecek yüklenme yetkisinin Bakanlar tarafından saptanacağı hükmü getirilerek maddenin süreç içinde geçerliliğini yitirmesi önlenmiş ve günün koşullarına göre ilgili Bakan tarafından saptanacak sınırlarla hizmetlerin en kısa sürede gerçekleştirilmesi gereği güdülmüştür.

Madde 64. — Genel ve Katma Bütçeli kuruluşlarca girilen yüklenmelerin uygulamadan önce Maliye Bakanlığınca incelenerek vize edilmesini öngören bu maddenin ana yapısı korunmuş, ancak maddenin uygulama alanı genişletilmiş ve Maliye Bakanlığınca gönderilecek sözleşmelerin günün koşullarına göre bütçe kanunları ile saptanması hükmü getirilerek önemli sözleşmelerde Maliye Bakanlığının etkin denetim yapması olanağı sağlanmıştır. Diğer yandan vize işleminin prosedürü hakkında bugün maddede bulunan boşluk giderilmeye çalışılmıştır.

Madde 83. — Bu maddede yapılan değişiklikle :

1. Ödeneğine müsteniden verilebilecek avanslar ve açılabilir krediler biraraya getirilerek bütçe dışı avanslardan ayrılmıştır.

2. Bütçe içi avanslar arasında yer alan ita amiri mutemet avansları üst sınırının durağanlıktan çıkarılarak yılların ekonomik koşullarının dikkate alınmasını sağlamak üzere yılları bütçe kanunlarıyla saptanacağı esası getirilmiş, bu tutarların da üstünde kimlere ve hangi koşullarda avans verilebileceği veya kredi açılacağı hükme bağlanmıştır.

3. Maddede yapılan en köklü değişiklik müteahhit avanslarının bütçe ödenekleriyle ilişkisini keserek, bir Hazine alacağı şekline dönüştürmek olmuştur. Zira sözleşmelerin yapılması sırasında mevcut ve yeterli olması koşulu aranan ödeme emri, müteahhite verilecek avansın değil, yılı için girişilen taahhüdün karşılığı olmak gerekir. Müteahhite verilen avans hakedişlerden kesilmek suretiyle mahsuben tahsil edilen, kaynağına dönüşlü, gerçek bir Hazine alacağıdır.

4. Maddeye eklenen yeni bir fıkra ile, birkaç yıldan beri bütçe kanunlarıyla düzenlenen akreditifler temel yasa içine alınmış olup mali yıl sonlarında artıklarının ertesi yıla devredileceği ve karşılığı ödeneklerin Maliye Bakanlığınca özel bir tertibe kaydedileceği, bu tertipten alınacak ödeneye dayanılarak, hizmet yerine getirildikçe yılı bütçesine gider kaydıyla mahsup olunacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı fıkranın son paragrafında ise yılı için geçerli sözleşmeler ile 50 ve 51 inci maddeler uyarınca girişilen gelecek yıl ya da yıllara geçerli sözleşmelerin bitim tarihlerinde tamamlanamamış hizmetler için ek süre verilmesi ve bu sürenin de ertesi yıla taşınmış olması hallerinde yıl sonu taahhüt artıklarının ertesi yıla devredileceği ve ödenekleri hakkında akreditiflerde olduğu gibi işlem yapılacağı ve hizmet ek süre içinde bitirilirse hakedişlerin yeni yıl bütçesine gider kaydıyla ödeneceği hükme bağlanmak suretiyle zorunlu nedenlerle ertesi yıla devri gereken taahhüt artıklarının ödenme usulü açıklığa kavuşturulmuştur.

Madde 84. — Bu madde 83 üncü maddeye paralel olarak değiştirilmiş ve sadece bütçe içi avans ve krediler için ödeme emri aranacağı hükmü getirilmiştir.

Madde 86. — Kanunun 86 ncı maddesinde avans ve kredilerin mahsubu için üç aylık mahsup süresi, hazine parasının uzun süre mutemetler üzerinde kalmasına yol açtığından ve günümüzün ulaşım ve haberleşme olanaklarında çok uzun olduğundan, yapılan değişiklikle amiri ita mutemedi avanslarında 1 aya düşürülmüş, kredilerde ise Devlet parası amiri ita mutemetlerinin üzerinde olmadığı ve bu tür işlemler daha uzunca bir süreye ihtiyaç gösterdiği için üç aylık süre olduğu gibi bırakılmıştır.

Madde 92. — Gereksinimleri karşılayamaması nedeniyle, bütçe kanunlarında 92 nci maddenin yürürlüğü durdurulmakta ve bu konuda yeni hüküm getirilmektedir. Bu aksaklığın giderilmesi için sözü edilen madde mali yıl sonuna kadar ödemediği gibi emanet hesabına da alınamayan borçların ödenmesine ilişkin hükümlerin bütçe kanunlarında düzenlenmesine olanak sağlanacak şekle getirilmiştir.

Madde 2. — Aylıklar ile diğer ödeneklerin, sürekli hizmetler ile geçici hizmetlere ait ödeneklerin bir bölümde toplanamayacağı 1050 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde hüküm altına alınmış ise de, 1973 yılından bu yana uygulanmasına başlanılan program bütçe düzeninde bir bütün teşkil eden hizmetlere ait ödeneklerin bir program içine alınması zorunlu olduğundan bu madde uygulanamaz halle gelmiş ve uygulanması bütçe kanunlarına konulan hükümlerle her yıl durdurulmuştur. Bu nedenlerle madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 3. — Kararnamenin yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Kararnamenin yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

14 . 10 . 1988

Esas No. : 1/38

Karar No. : 32

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26.9.1978 tarih ve 2171 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanıp, 27.2.1979 tarih ve 16563 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve aynı tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Komisyonumuza havale edilen «1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci Maddelerinin Değiştirilmesine ve 32 nci Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname» Komisyonumuzun 13.10.1988 tarihli 41 inci birleşiminde Maliye ve Gümrük Bakanlığı temsilcilerinin katılmasıyla incelendi ve görüşüldü.

24 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile; bütçe ödeneklerinin zamanında ve yerinde kullanılması, yapılacak giderlerin gerçek ihtiyaçların karşılığı olması, programlanmış hizmetlerin zamanında yerine getirilmesi konularında tahakkuk memurlarına sorumluluk yüklenmiş, Devlete ait malların satımında belli ilkeler getirilmiş, kalkınma plan ve programlarına uygun bütçeler hazırlanması ve uygulanması amaçlanmış, yeni cetvellerin bütçe kanunlarında gösterilmesi sağlanmış, bütçenin ana bölümlerinin tanımı yapılmış, bütçe kanunlarına özel hükümlerin konulması önlenmiş, ödenek aktarmalarına ilişkin hükümler yeniden düzenlenmiş, öngörülmeyen giderler tertibinde yer alan ödeneklerin kullanılması biçimine açıklık getirilmiş, parasal sınırlar günün koşullarına göre ilgili Bakan tarafından saptanacak sınırlarla hizmetin en kısa sürede gerçekleştirilmesi sağlanmış, Avans, kredi ve sözleşme vizelerine yeni esneklikler getirilmiş, müteahhit avanslarının bütçe ödenekleriyle ilişkisi kesilerek bir hazine alacağı şekline dönüştürülmüş, avans ve kredi mahsupları için yeni süreler saptanmış, yıl sonuna kadar ödenmediği gibi emanet hesabına da alınmayan borçların ödenmesine ilişkin hükümlerin bütçe kanunlarında düzenlenmesine olanak sağlanmış, program bütçe düzeninde aylıklar ile diğer ödeneklerin ve yollukların bir program içinde alınması nedeniyle 1050 sayılı kanunun 32 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Belirtilen nedenlerle hazırlanan Kanun Hükümünde Kararnamenin tümü Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçildi.

24 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Çerçeve 1 inci maddesi ile değiştirilen 1050 sayılı Kanunun 22, 24, 28, 29, 31 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir. Malî yılın takvim yılına alınması ve Anayasanın 162 nci maddesinde de bütçe tasarılarının malî yıl başından en az yetmişbeş gün önce Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacağına hükme bağlanması, anılan Kanunun «Bütçenin Hazırlanması» başlıklı 34 üncü maddesinin de değiştirilerek, Anayasanın 162 nci maddesine uygun hale getirilmesini zorunlu kıldığından, kararnamede yer almayan 34 üncü madde değişikliği 1 inci madde metnine eklenmiştir. 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir. «Kesinhesaplarda Süreler» başlıklı 1050 sayılı kanunun 101 inci maddesi Anayasanın 164 üncü maddesine uygun olarak düzenlenmesi gerektiğinden, 101 inci madde değişikliği 1 inci madde metnine eklenmiştir. Anayasanın 164 üncü ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 81 inci maddeleri ile çelişen, 1050 sayılı Kanunun 107 nci maddesi değiştirilerek 1 inci madde metnine eklenmiştir. 1050 sayılı Kanunun 108 inci maddesinde mahsup dönemi dört ay olarak öngörülmektedir. Bu durumda Kesinhesap cetvellerinin hazırlanması ve Yasama Organına sunulması için Anayasada tanınan yedi aylık süre üç aya inmiş olmaktadır. 108 inci maddede yapılan değişiklikle süre bir ay olarak belirlenmiş ve bu süreyi uzatmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkili kılınmıştır, değişen 108 inci madde Çerçeve 1 inci madde metnine eklenmiştir.

Kararnamenin Çerçeve 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlüğü düzenleyen 3 üncü maddesi «Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.» şeklinde, yürütmeyi düzenleyen 4 üncü maddesi ise «Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.» şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Meydana gelen değişiklikler nedeniyle Tasarının başlığı «26.5.1927 Tarihli ve 1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanunun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin 27.2.1979 Tarihli ve 24 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun Tasarısı» şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, kararname metninde yer alan «Maliye Bakanlığı» ibareleri «Maliye ve Gümrük Bakanlığı» şeklinde düzeltilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kemal Akkaya
Samsun

Sözcü
İsmail Şengün
Denizli

Mehmet Ali Bilici
Adana

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanvekilli
İlhan Aşkın
Bursa

Kâtip Üye
Kadir Demir
Konya

Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman

(S. Sayısı : 101)

Nihat Türker
Afyon

Mehmet Seven
Bilecik

Ünal Akkaya
Çorum

Togay Gemalmaz
Erzurum

Abdullah Aykon Doğan
Isparta

N. Kemal Zeybek
İstanbul

Birgen Keleş
İzmir

Şevki Göğüsger
Kırşehir

Sümer Oral
Manisa

Mahmut Öztürk
Niğde

İdris Arıkan
Siirt

Enis Tütüncü
Tekirdağ

Hazım Kutay
Ankara

A. Şamil Kazakoğlu
Bolu

Muzaffer Arıcı
Denizli

Abdulkadir Ateş
Gaziantep

H. Orhan Ergüder
İstanbul

M. Cevdet Selvi
Eskişehir

S. Halil Özsoy
Kayseri

Saffet Sert
Konya

Cemal Seymen
Nevşehir

Birsel Sönmez
Niğde

Şakir Şeker
Sivas

Tevfik Ertüzün
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci Maddelerinin Değiştirilmesine ve 32 nci Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname

K H K/24

26 Mayıs 1927 tarihli 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi, 32 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması; 26 Eylül 1978 tarihli ve 2171 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 15.2.1979 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 26.5.1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci maddeleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

«Madde 22. — Bütçe ödeneklerinin verimli ve tutumlu olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla, aşağıdaki ilkeler gözetilir ve yaptırımlar uygulanır :

A) Tahakkuk memurları, ödeneklerin zamanında ve yerinde kullanılmasından, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından, programlanmış hizmetlerin zamanında yerine getirilmesinden sorumlu, ita amirleri de bu hususları gözetmekle yükümlüdürler.

Bu Kanunun uygulanmasında hangi görevlilerin gider tahakkuk memuru sayılacağı, bütçe kanunlarındaki ayırım da göz önünde bulundurularak Maliye Bakanlığınca belli edilir. Tahakkuk memuru sayılanlara ita amirliği yetkisinin verilmesi durumunda tahakkuk memurluğu görevi yetki kademesindeki en yakın yönetici tarafından yürütülür. Bu durumda ita amiri ve tahakkuk memuru yukarıdaki hususlardan birlikte sorumlu olurlar.

B) a) Bir giderin yapılmasına gerek gösteren görevliler, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından tahakkuk memuru ile birlikte,

b) Bir mal veya hizmetin alınmasında görevli olanlar ilgili usul hükümleri çerçevesinde, belli nitelikteki mal veya hizmetin en uygun bedelle elde edilmesinden, belli bir bedelle amaca uygun nitelikte en fazla mal veya hizmet sağlanmasından doğrudan doğruya,

sorumludurlar.

C) Alınmayan mal ya da hizmeti alınmış; mevcut olmayan inşaat, onarım ve üretimi var ya da bitmiş gibi göstererek gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle Devletin malvarlığından bir eksilmeye neden olanlar ile bu ve benzeri gerçekleştirme ve diğer kanıtlayıcı belgeleri bilerek imza ya da onaylamış bulunanlar hakkında ceza kanunlarının bu eylemlere ilişkin hükümleri uygulanır.

D) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümlere aykırı işlem ve davranışlardan doğan Devlet zararı, sorumlularına ödettilir. Şu kadar ki, suç konusu teşkil etmemek kaydıyla, bu işlem ve davranışlar Devlete ait bir hizmet ve girişimin gerçekleştirilmesi ya da tamamlanması gibi iyiniyetli bir amaca dayandığı ve hizmet yapılmış ya da mal

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

26.5.1927 Tarihli ve 1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanunun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin 27.2.1979 Tarihli ve 24 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 26.5.1927 Tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 34, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86, 92, 101, 107 ve 108 inci maddeleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

Madde 22. — Bütçe ödeneklerinin verimli ve tutumlu olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla, aşağıdaki ilkeler gözetilir ve yaptırımlar uygulanır :

A) Tahakkuk memurları, ödeneklerin zamanında ve yerinde kullanılmasından, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından, programlanmış hizmetlerin zamanında yerine getirilmesinden sorumlu, ita amirleri de bu hususları gözetmekle yükümlüdürler.

Bu Kanunun uygulanmasında hangi görevlilerin gider tahakkuk memuru sayılacağı, bütçe kanunlarındaki ayırım da göz önünde bulundurularak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belli edilir. Tahakkuk memuru sayılanlara ita amirliği yetkisinin verilmesi durumunda tahakkuk memurluğu görevi yetki kademesindeki en yakın yönetici tarafından yürütülür. Bu durumda ita amiri ve tahakkuk memuru yukarıdaki hususlardan birlikte sorumlu olurlar.

B) a) Bir giderin yapılmasına gerek gösteren görevliler, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından tahakkuk memuru ile birlikte,

b) Bir mal veya hizmetin alınmasında görevli olanlar ilgili usul hükümleri çerçevesinde, belli nitelikteki mal veya hizmetin en uygun bedelle elde edilmesinden, belli bir bedelle amaca uygun nitelikte en fazla mal veya hizmet sağlanmasından doğrudan doğruya,

Sorumludurlar.

C) Alınmayan mal ya da hizmeti alınmış; mevcut olmayan inşaat, onarım ve üretimi var ya da bitmiş gibi göstererek gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle Devletin mal varlığından bir eksilmeye neden olanlar ile bu ve benzeri gerçekleştirme ve diğer kanıtlayıcı belgeleri bilerek imza ya da onaylamış bulunanlar hakkında ceza kanunlarının bu eylemlere ilişkin hükümleri uygulanır.

D) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümlere aykırı işlem ve davranışlardan doğan Devlet zararı, sorumlularına ödettilir. Şu kadar ki, suç konusu teşkil etmemek kaydıyla, bu işlem ve davranışlar Devlete ait bir hizmet ve girişimin gerçekleştirilmesi ya da tamamlanması gibi iyiniyetli bir amaca dayandığı ve hizmet yapılmış ya da mal

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

teslim alınmış bulunduğu takdirde, Sayıştayın, Maliye Bakanlığının ya da ilgili dairenin istemi üzerine, atamaya yetkili merci veya kurullar tarafından sorumlularının birer aylıklarının ceza olarak kesilmesine; tekrarlanması durumunda bunların ilgili hizmetlerde bir daha çalıştırılmamak üzere görevlerinin değiştirilmesine ya da memurluktan çıkarılmasına kanun, tüzük ve yönetmeliklerinde bu cezayı vermeye yetkili kılınmış merci ya da kurullarca karar verilir. Bu Kanunun sorumluluk üstlenme ile ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, gözetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen ikinci derece ita amirlerinin birer aylıklarının kesilmesine Sayıştayın veya Maliye Bakanlığının istemi üzerine İçişleri Bakanlığınca karar verilir. Birinci derece ita amiri olan Bakanlar hakkında 13 üncü madde uyarınca işlem yapılır.

E) Adı ne olursa olsun bir komisyon veya kurul gibi bir organ ya da uzman bir görevli tarafından düzenlenen keşif, hakediş, tutanak, rapor, karar ve benzeri belgelere dayanılarak yapılan ödemelerde Sayıştayca saptanacak sorumluluğa, tahakkuk memuru ve saymanla birlikte, söz konusu belgeleri düzenleyen ve onaylayan kişiler de katılır.»

«Madde 24. — Devlete ait taşınmaz mallardan değeri yılları bütçe kanunlarında saptanan alt sınırdan düşük olanlar Maliye Bakanlığınca (harp gemileri Millî Savunma Bakanlığınca), alt ve üst sınırlar arasında kalanlar Bakanlar Kurulunca satılır; üst sınırı aşanların satışı yasa ile olur.»

«Madde 28. — Her malî yılda Devletçe toplanacak gelirler ile ödenecek giderler bütçe kanununda belli edilir. Bütçeler, kalkınma plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları gözönünde tutularak verimlilik ve tutumluluk ilkelerine göre hazırlanır ve uygulanır. Gelir tahsilatı, ödemeler dengesi ve genel ekonomik koşullar gözönünde tutularak ödeneklerin her yıl bütçe kanunlarında gösterilen oranlara kadar ki kısmını kullanılmamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

«Madde 29. — Bütçe kanunu bir metinden ve ekli cetvellerden oluşur. Eklenmesi öngörülen cetveller ilgili bütçe kanunlarının metinlerinde gösterilir.»

«Madde 31. — Gider cetvelleri daireler ve bölümler olarak düzenlenir. Birbiriyle ilgili ve bağlantılı giderler bir bölüm oluşturur. Bölümlerin düzeni, yılları bütçe kanunlarında belirtilir.»

«Madde 37. — Bütçe kanunlarında belirtilecek hizmet ve amaçlar için genel ve katma bütçelere gerektiğinde aktarma yapılmak üzere Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinde yedek ödenek bulundurulabilir.

Bu ödeneklerden aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.»

«Madde 56. — Bütçeler ve bölümler arasında ödenek aktarması yasa ile olur. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere bu tür aktarmaları yapmaya ve yeni tertipler açmaya, bütçe kanunlarıyla Maliye Bakanı yetkili kılınabilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

teslim alınmış bulunduğu takdirde, Sayıştayın, Maliye ve Gümrük Bakanlığının ya da ilgili dairenin istemi üzerine, atamaya yetkili merci veya kurullar tarafından sorumlularının birer aylıklarının ceza olarak kesilmesine; tekrarlanması durumunda bunların ilgili hizmetlerde bir daha çalıştırılmamak üzere görevlerinin değiştirilmesine ya da memurluktan çıkarılmasına kanun, tüzük ve yönetmeliklerinde bu cezayı vermeye yetkili kılınmış merci ya da kurullarca karar verilir. Bu Kanunun sorumluluk üstlenme ile ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, gözetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen ikinci derece ita amirlerinin birer aylıklarının kesilmesine Sayıştayın veya Maliye ve Gümrük Bakanlığının istemi üzerine İçişleri Bakanlığınca karar verilir. Birinci derece ita amiri olan bakanlar hakkında 13 üncü madde uyarınca işlem yapılır.

E) Adı ne olursa olsun bir komisyon veya kurul gibi bir organ ya da uzman bir görevli tarafından düzenlenen keşif, hakediş, tutanak, rapor, karar ve benzeri belgelere dayanılarak yapılan ödemelerde Sayıştayca saptanacak sorumluluğa, tahakkuk memuru ve saymanla birlikte, söz konusu belgeleri düzenleyen ve onaylayan kişiler de katılır.

Madde 24. — Devlete ait taşınmaz mallardan değeri yılları bütçe kanunlarında saptanan alt sınırdan düşük olanlar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca (harp gemileri Millî Savunma Bakanlığınca), alt ve üst sınırlar arasında kalanlar Bakanlar Kurulunca satılır; üst sınırı aşanların satışı yasa ile olur.

Madde 28. — Her malî yılda Devletçe toplanacak gelirler ile ödenecek giderler bütçe kanununda belli edilir. Bütçeler, kalkınma plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları göz önünde tutularak verimlilik ve tutumluluk ilkelerine göre hazırlanır ve uygulanır. Gelir tahsilatı, ödemeler dengesi ve genel ekonomik koşullar göz önünde tutularak ödeneklerin her yıl bütçe kanunlarında gösterilen oranlara kadarki kısmını kullandırmamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Madde 29. — Bütçe kanunu bir metinden ve ekli cetvellerden oluşur. Eklenmesi öngörülen cetveller ilgili bütçe kanunlarının metinlerinde gösterilir.

Madde 31. — Gider cetvelleri daireler ve bölümler olarak düzenlenir. Birbiriyle ilgili ve bağlantılı giderler bir bölüm oluşturur. Bölümlerin düzeni, yılları bütçe kanunlarında belirtilir.

Bütçenin Hazırlanması

Madde 34. — Bakanlıklardan her biri kendi bütçesini hazırlayarak temmuz ayı sonuna kadar Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderir. Maliye ve Gümrük Bakanı da kendi Bakanlığının gider bütçesi ile gelir bütçesini hazırlayıp ötekilerle birleştirerek Devletin bir yıllık genel bütçe tasarısını meydana getirir. Bu tasarı Bakanlar Kurulunca incelenip onandıktan sonra malî yıl başından en az 75 gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bölüm içi aktarmalar Maliye Bakanının izni ile yapılır.»

«Madde 59. — Maliye Bakanlığı bütçesinin dışılmıyemeyen giderler karşılığı tertibinde yer alan ödenekten, bütçenin hazırlanması sırasında öngörülmemeyen ve bütçede tertipleri bulunmayan, ancak yerine getirilmesi zorunluluğu Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan olağanüstü hizmet ve giderleri karşılamak amacıyla ilgili kuruluş hizmet programlarında gerekli tertipleri açarak aktarma yapmaya ve bu tertiplerden yapılacak ödemelerin esaslarını gerektiğinde saptamaya Maliye Bakanı yetkilidir.

İlgili ya da «geçen ve eski yıllar borçları» tertiplerinden ödenemeyen ilama bağlı borçlar Maliye Bakanlığı bütçesi ile katma bütçelerde yer alan ilama bağlı borçlar tertiplerinden ödenir. Bu tertiplerdeki ödenekleri, yetmemesi halinde, artırmaya Maliye Bakanı yetkilidir.»

«Madde 62. — Bakanlar, ikinci derece ita amirlerinin merkezden izin almaksızın hangi tür ve tutardaki sözleşmeleri yapmaya yetkili olduklarını malî yılı başında duyururlar.»

«Madde 64. — Harcamayı gerektirecek taahhüt ve sözleşme tasarıları vize için Maliye Bakanlığına gönderilir. Maliye Bakanlığı vizesinden ayrık tutulacak taahhüt ve sözleşmeler yılları bütçe kanunlarında belirtilir.

Maliye Bakanlığına gelen taahhüt ve sözleşme tasarılarından uygun görülenler 15 gün içinde vize edilir. Uygun görülmemeyenler aynı süre içinde gerekçeli olarak ilgili kuruluşa gönderilir. Aykırılık ya da eksiklikler sözkonusu gerekçe doğrultusunda giderildikten sonra Maliye Bakanlığına ikinci kez gelen taahhüt ve sözleşme tasarıları bu noktalardan incelenir ve tatil günleri sayılmamak üzere 5 gün içinde vize edilir; uygun bulunmazsa geri çevrilir. Geri çevirmelerde, yasaların açıkça yasaklamadığı konularda ilgili ita amirlerinin sorumluluk üstlenmesi durumunda, 832 sayılı Sayıştay Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, taahhüt ve sözleşmeler imzalanabilir.»

«Madde 83. — Aşağıda koşulları belirtilen durumlarda avans verilebilir, kredi açtırılabilir.

A) Bütçe İçi Avans ve Krediler :

a) Tahakkuk ve verile emri işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi ve çeşitli giderler için ita amirlerinin gösterecekleri lüzum üzerine, görevlendirecekleri mutemetlere, üst sınırları yılları bütçe kanunlarıyla saptanacak tutarlarda avans verilebilir. Avansın sınırlandırılmasına Maliye Bakanı yetkilidir.

Millet Meclisi Başkanlık Divanı kararıyla Cumhurbaşkanlığı daire mutemetlerine ve Maliye Bakanlığınca, Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak, askerî daire'ler mutemetleri ile elçiler, konsoloslar, müşavirler ve ateşelere bu tutarın üzerinde avans verilebilir.

b) Verilebilme koşulları (a) fıkrasında belirlenen avans sınırlarını aşan giderler için dairesinin göstereceği lüzum ve Maliye Bakanlığının izni üzerine, ita amiri mutemetleri adına banka veya saymanlık nezdinde kredi açılabilir. Banka veya saymanlık, mutemedin göstereceği yere veya alacaklıya doğrudan doğruya ödeme yapar.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Madde 37. — Bütçe kanunlarında belirtilecek hizmet ve amaçlar için genel ve katma bütçelere gerektiğinde aktarma yapılmak üzere Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinde yedek ödenek bulundurulabilir.

Bu ödeneklerden aktarma yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Madde 56. — Bütçeler ve bölümler arasında ödenek aktarması yasa ile olur. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere bu tür aktarmaları yapmaya ve yeni tertipler açmaya, bütçe kanunlarıyla Maliye ve Gümrük Bakanı yetkili kılınabilir.

Bölüm içi aktarmalar Maliye ve Gümrük Bakanının izni ile yapılır.

Madde 59. — Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin düşünülmeyen giderler karşılığı tertibinde yer alan ödenekten, bütçenin hazırlanması sırasında öngörülmeyen ve bütçede tertipleri bulunmayan, ancak yerine getirilmesi zorunluluğu Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan olağanüstü hizmet ve giderleri karşılamak amacıyla ilgili kuruluş hizmet programlarında gerekli tertipleri açarak aktarma yapmaya ve bu tertiplerden yapılacak ödemelerin esaslarını gerektiğinde saptamaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

İlgili ya da «geçen ve eski yıllar borçları» tertiplerinden ödenemeyen ilama bağlı borçlar Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesi ile katma bütçelerde yer alan ilama bağlı borçlar tertiplerinden ödenir. Bu tertiplerdeki ödenekleri, yetmemesi halinde artırmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Madde 62. — Bakanlar, ikinci derece ita amirlerinin merkezden izin almaksızın hangi tür ve tutardaki sözleşmeleri yapmaya yetkili olduklarını malf yıl başında duyururlar.

Madde 64. — Harcamayı gerektirecek taahhüt ve sözleşme tasarıları vize için Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderilir. Maliye ve Gümrük Bakanlığı vizesinden ayrık tutulacak taahhüt ve sözleşmeler yılları bütçe kanunlarında belirtilir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığına gelen taahhüt ve sözleşme tasarılarından uygun görülenler 15 gün içinde vize edilir. Uygun görülmeyenler aynı süre içinde gerekçeli olarak ilgili kuruluşa gönderilir. Aykırılık ya da eksiklikler söz konusu gerekçe doğrultusunda giderildikten sonra Maliye ve Gümrük Bakanlığına ikinci kez gelen taahhüt ve sözleşme tasarıları bu noktalardan incelenir ve tatil günleri sayılmamak üzere 5 gün içinde vize edilir; uygun bulunmazsa geri çevrilir. Geri çevirmelerde, yasaların açıkça yasaklamadığı konularda ilgili ita amirlerinin sorumluluk üstlenmesi durumunda, 832 sayılı Sayıştay Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, taahhüt ve sözleşmeler imzalanabilir.

«Madde 83. — Aşağıda koşulları belirtilen durumlarda avans verilebilir, kredi açtırılabilir.

A) Bütçe içi avans ve krediler :

a) Tahakkuk ve verile emri işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi ve çeşitli giderler için ita amirlerinin gösterecekleri lüzum üzerine, görevlendirecekleri

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Yabancı ülkelerde yapılacak satın almalar için görevlendirilen mutemetler adına gerektiğinde, Maliye Bakanlığınca, yerel bankalardan birinde kredi açtırılır.

d) Yabancı ülkelerden yapılacak satın almalar için, dairesinin göstereceği lüzum ve Maliye Bakanlığının izniyle, millî bankalar nezdinde akreditif karşılığı kredi açtırılır.

Açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen kredi artıklarının karşılığı, yeni yılda Maliye Bakanlığınca ilgili kuruluş bütçesinde açılacak özel bir tertibe ödenek kaydolunur.

Yılı için geçerli sözleşmeler ile gelecek yıl ya da yıllara geçerli sözleşmelerin bitim tarihlerinde henüz bir kısım hizmet yerine getirilememiş, ancak, ilgili idarece ek süre verilmiş ve bu süre ertesi malî yıla taşınmış ise; yıl sonunda taahhüt artığı devredilir ve bu tutarlara ilişkin ödenekler hakkında akreditiflerle ilgili hükümler uygulanır. Devredilen taahhüt artığı karşılığı hizmet ek süre içinde yerine getirilerek kanıtlayıcı belgeleri saymanlığa verildiğinde, tutarı hizmetin yapıldığı yıl bütçesine gider kaydıyla ödenir.

e) Görevlilere geçici ya da sürekli görev yollukları karşılığı avans verilebilir. Bu avansların tutarı ve mahsup süreleri özel yasalarındaki hükümlere tabidir.

B) Bütçe Dışı Avanslar :

a) Taahhüt tutarının üçte birine kadar Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan oranlarda, hizmet yerine getirildikçe mahsubu yapılmak üzere, müteahhitlere, teminat karşılığı bütçe dışı avans verilebilir. Bu avansların verilebilmesi sözleşmelerinde öngörülmesi koşuluyla bağlıdır.

b) Özel yasalarında hüküm bulunması durumunda bütçe dışı avans verilebilir.»

«Madde 84. — Bütçe içi avans ve krediler karşılığı ödeme emirleri ilgili tertipten saklı tutulur.

Her birim için yalnız bir mutemet görevlendirilebilir. Hangi örgüt kademelerinin birim sayılacağı bütçe kanunlarındaki ayrıma paralel olarak Maliye Bakanlığınca belirlenir. Bir bütün oluşturan ve ayrı ayrı yerlerde bulunan askerî birimler ile kurumların herbiri için ayrı mutemet görevlendirilebilir.

Bir mutemede verilecek avanslar, toplamı 83 üncü maddede belirlenen tutarları aşmamak koşuluyla, çeşitli tertiplerden olabilir.»

«Madde 86. — Her mutemet aldığı avanstaki harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri en çok bir ay, adına açılan kredilerden harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ise en çok üç ay içinde saymana vermekle yükümlüdür. Bu süreler içinde getirilecek harcama belgeleri tutarında yeniden avans verilmesi veya kredi açılması olanaklıdır. Bu biçimde mahsup işlemi yapılmadıkça aynı iş için yeniden avans verilemez, kredi açılmaz. Mutemet, işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeksizin, avans ve kredi artığını iade etmek ve hesabını kapatmak zorundadır. Süresi içinde mahsup edilmeyen avanslar için mutemetler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.»

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mutemetlere, üst sınırları yılları bütçe kanunlarıyla saptanacak tutarlarda avans verilebilir. Avansın sınırlandırılmasına Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı kararıyla Cumhurbaşkanlığı daire mutemetlerine ve Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak, askerî daireler mutemetleri ile elçiler, konsololar, müşavirler ve ataşelere bu tutarın üzerinde avans verilebilir.

b) Verilebilme koşulları (a) fıkrasında belirlenen avans sınırlarını aşan giderler için dairesinin göstereceği lüzum ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının izni üzerine, ita amiri mutemetleri adına banka veya saymanlık nezdinde kredi açılabilir. Banka veya saymanlık, mutemedin göstereceği yere veya alacaklıya doğrudan doğruya ödeme yapar.

c) Yabancı ülkelerde yapılacak satın almalar için görevlendirilen mutemetler adına gerektiğinde, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, yerel bankalardan birinde kredi açtırılır.

d) Yabancı ülkelerden yapılacak satın almalar için, dairesinin göstereceği lüzum ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının izniyle, millî bankalar nezdinde akreditif karşılığı kredi açtırılır.

Açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen kredi artıklarının karşılığı, yeni yılda Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ilgili kuruluş bütçesinde açılacak özel bir tertibe ödenek kaydolunur.

Yılı için geçerli sözleşmeler ile gelecek yıl ya da yıllara geçerli sözleşmelerin bitim tarihlerinde henüz bir kısım hizmet yerine getirilememiş, ancak, ilgili idarece ek süre verilmiş ve bu süre ertesi malî yıla taşınmış ise; yıl sonunda taahhüt artığı devredilir ve bu tutarlara ilişkin ödenekler hakkında akreditiflerle ilgili hükümler uygulanır. Devredilen taahhüt artığı karşılığı hizmet ek süre içinde yerine getirilerek kanıtlayıcı belgeleri saymanlığa verildiğinde, tutarı hizmetin yapıldığı yıl bütçesine gider kaydıyla ödenir.

e) Görevlilere geçici ya da sürekli görev yollukları karşılığı avans verilebilir. Bu avansların tutarı ve mahsup süreleri özel yasalarındaki hükümlere tabidir.

B) Bütçe dışı avanslar :

a) Taahhüt tutarının üçte birine kadar Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan oranlarda, hizmet yerine getirildikçe mahsubu yapılmak üzere, müteahhitlere, teminat karşılığı bütçe dışı avans verilebilir. Bu avansların verilebilmesi sözleşmelerinde öngörülmüş olması koşuluna bağlıdır.

b) Özel yasalarında hüküm bulunması durumunda bütçe dışı avans verilebilir.»

«Madde 84. — Bütçe içi avans ve krediler karşılığı ödeme emirleri ilgili tertipte saklı tutulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«Madde 92. — Malî yılın sonuna kadar ödenemediği gibi emanet hesabına da alınamayan borçların ödenmesine ilişkin hükümler bütçe kanunlarında gösterilir.»

MADDE 2. — 1050 sayılı Kanununun 32 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Her birim için yalnız bir mutemet görevlendirilebilir. Hangi örgüt kademelerinin birim sayılacağı bütçe kanunlarındaki ayırıma paralel olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belli edilir. Bir bütün oluşturan ve ayrı ayrı yerlerde bulunan askeri birimler ile kurumların herbiri için ayrı mutemet görevlendirilebilir.

Bir mutemede verilecek avanslar, toplamı 83 üncü maddede belirlenen tutarları aşmamak koşuluyla, çeşitli tertiplerden olabilir.»

«Madde 86. — Her mutemet aldığı avanstan harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri en çok bir ay, adına açılan kredilerden harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ise en çok üç ay içinde saymana vermekle yükümlüdür. Bu süreler içinde getirilecek harcama belgeleri tutarında yeniden avans verilmesi veya kredi açılması olanaklıdır. Bu biçimde mahsup işlemi yapılmadıkça aynı iş için yeniden avans verilemez, kredi açılmaz. Mutemet, işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeksizin, avans ve kredi artığını iade etmek ve hesabını kapatmak zorundadır. Süresi içinde mahsup edilmeyen avanslar için mutemetler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.»

«Madde 92. — Malî yılın sonuna kadar ödenemediği gibi emanet hesabına da alınamayan borçların ödenmesine ilişkin hükümler bütçe kanunlarında gösterilir.»

Kesinhesaplarda Süreler

Madde 101. — Bakanlardan her biri kendi bütçesine ait gider kesinhesap cetvelini malî yılın bitiminden itibaren en geç beş ay içinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderir. Maliye ve Gümrük Bakanı kendi Bakanlığına ait gider kesinhesap cetvelini aynı süre içinde hazırlamakla beraber Devletin genel gelir ve giderlerini kapsayan Hazine genel hesabını ve kesinhesap kanun tasarılarını düzenleyerek malî yılın bitiminden itibaren en geç yedi ay sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk etmek üzere Bakanlar Kuruluna sunar.

Hazine genel hesabı ve kesinhesap kanun tasarılarının bir örneği de bu süre içinde Sayıştay Başkanlığına gönderilir.

Görevden ayrılan bakana ait kesinhesap, yerine gelen bakan tarafından verilir.

Genel Uygunluk Bildirimi

Madde 107. — Sayıştay, kesinhesap kanun tasarılarının kendilerine verilmesinden itibaren en geç yetmişbeş gün içinde, Hazine genel hesabı üzerindeki genel uygunluk bildirimini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Mahsup Dönemi

Madde 108. — Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların mahsup işlemlerine saymanlarca malî yılın bitiminden itibaren bir ay süre ile devam edilebilir.

Bu süreyi uzatmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Kanun Hükümünde Kararnamenin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun Hükümünde Kararname 1.3.1979 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhurbaşkanı
F. S. Korutürk

Başbakan
B. Ecevit
Devlet Bak. - Başbakan Yard.
O. Eyüboğlu
Devlet Bak. - Başbakan Yard.
H. Çetin
Devlet Bakanı
Dr. L. Doğan
Devlet Bakanı
A. R. Septioğlu
Devlet Bakanı
A. Şener
Millî Savunma Bakanı
N. Akmandor
Dışişleri Bakanı V.
N. Uğur
Millî Eğitim Bakanı
N. Uğur
Ticaret Bakanı
T. Köprülüler
Güm. ve Tekel Bakanı
T. Mataracı
Gıda - Tarım ve Hay. Bakanı
M. Yüceler
Sanayi ve Teknoloji Bakanı
O. Alp
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
D. Baykal
İmar ve İskân Bakanı
A. Karaaslan
Orman Bakanı
V. İlhan
Sosyal Güvenlik Bakanı
H. İşgüzar

Devlet Bak. - Başbakan Yard.
F. Sükan
Devlet Bakanı
E. Akova
Devlet Bakanı
S. Yıldız
Devlet Bakanı
M. Kılıç
Adalet Bakanı
M. Can
İçişleri Bakanı
H. F. Güneş
Maliye Bakanı
Z. Müezzinoğlu
Bayındırlık Bakanı
Ş. Elçi
Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı
M. Tan
Ulaştırma Bakanı
G. Öngüt
Çalışma Bakanı
A. B. Ersoy
İşletmeler Bakanı
K. Bulutoğlu
Turizm ve Tanıtma Bakanı
A. Coşkun
Köy İşleri ve Koop. Bakanı
A. Topuz
Gençlik ve Spor Bakanı
Y. Çakmur
Kültür Bakanı
A. T. Kışlalı

Yerel Yönetim Bakanı
M. Özdemir

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

